

Pollenallergi – farmakologisk behandling och lite mera

Magnus Wickman, barnallergiläkare,
prof emeritus

Skicka din fråga till nummer:

070-903 204 15 00

Jävsdeklaration: inga jäv föreligger avseende denna föreläsning och eventuell koppling till industrin

- Just nu blommar hasseln följt av al och i slutet av april/början av maj björken
- Om typiska rinokonjunktivit-symtom med *klåda* är testning ej nödvändig
- Börja behandla istället. Om rätt diagnos så har behandlingen effekt
- Hassel, al och björk är alla *Fagales* träd, dvs nära släkt
- Om test anses nödvändigt, testa aldrig för hassel och al, bara björk
- Det är björken som är "dirigenten" och dominerar över hassel och al
 - Samma allergen hos de tre träden, dvs PR-10 allergenet
 - Högsta pollenhalter från björken
- Vid misstänkt gräspollenallergi – timotej dominerar över andra gräs

Ju mer björkallergisk patienten är,
desto vanligare med korsreagerande
allergi mot andra PR-10 allergen

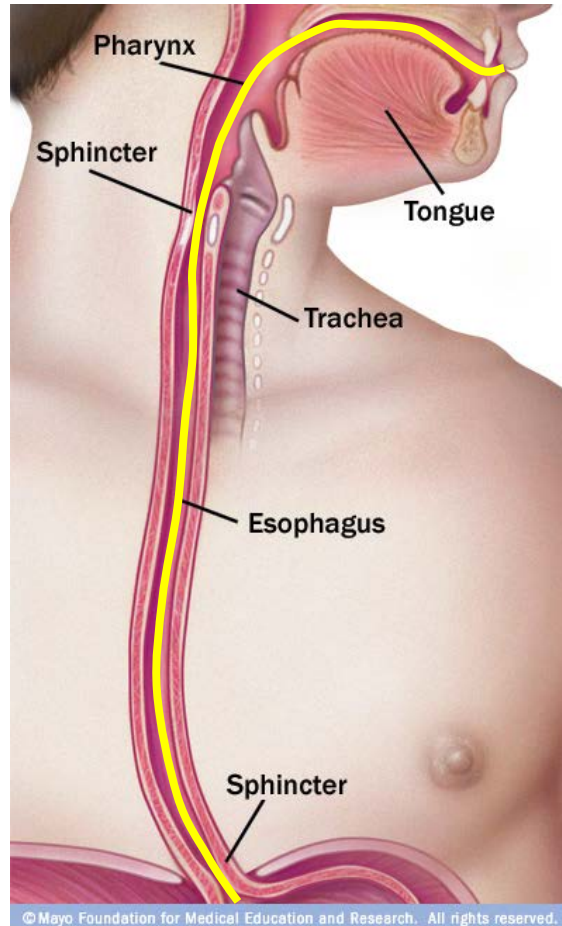
Andra "PR-10" arter förutom
björk, hassel och al:

- Äpple
- Hasselnöt
- Persika, nektarin, plommon, körsbär
- Jordnöt
- Soja
- Kiwi
- Morot
- Potatis

Lokal- jämfört med systemreaktion:

070-903 204 15 00

PR-10 allergen är känsliga för upphettning och magsaftens enzymer och syra

- Reaktionen i mun och svalg
- Rethosta kan förekomma
- ½ mm svullnad bak i svalget kan framkalla kvävningsskänsla
- Inga livshotande reaktioner
- Men enstaka undantag rapporterade:
 - större mängd sojadryck under björkpollenssäsong,
 - mkt stort intag av nötter/jordnötter under 10-20 min

Allergisk rinit – Klinisk bild

- Akut försämring med typiska symtom efter exponering för luftburet allergen med
 - Tunn och klar sekretion
 - Nysningar och *klåda* i näsan
 - Nästäppa
 - Röda och *kliande* ögon med ökad tårsekretion
- Dessutom ofta med:
 - Allmänsymtom som trötthet
 - Sömnsvårigheter
 - Dagtrötthet
 - Nedsatt prestationsförmåga

OBS: Fånga upp på de ca 25% som också får astma under pollensäsong

- Bör stå på inhalationssteroider (IS) under aktuell och framtida björkpollensäsonger
- Om ej tillfredsställande effekt av IS, tillägg av Montelukast
- Även den som har "astma i botten" och som är björksensibiliserad, bör använda sig av inhalationssteroider åtminstone när pollenhalterna är höga

Klassificering av allergisk rinit

- Lindrig

- Normal nattsömn
- Arbete/skola/fritid utan påverkan
- Inga besvärande symtom

- Måttlig-svår

- Störd nattsömn
- Påverkan på arbete/skola/fritid
- Besvärande symtom

Allergisk Rinit – Skatta symtomen

- VAS-linjal: ett enkelt verktyg för att utvärdera symtomkontroll och behandling enligt ARIA 2016
- VAS-värdet stämmer väl överens med kliniska parametrar och är vetenskapligt prövat
- Fråga inte bara om besvär, fråga om handikapp

Oberoende appen MASK-air med inbyggd VAS

För kontroll av allergisk rinit – översatt till svenska. Inget företag bakom

MASK-air

Ta kontroll över din allergiska rinit/astma nu!

Övervaka dina symtom för att bättre kunna hantera dina irriterande symtom och bättre kunna njuta av dagen.

Hämta i **App Store** | LADDA NED PÅ **Google Play**

Gratis att ladda ned och att använda

THE NO 1 APP för övervakning av allergisk rinit och astma, utformad med internationellt kända forskare

www.mask-air.com

Syfte: kom ned till "grönt" och förbli där

Äggkopp med
hemgjord
koksaltlösning

Andra åtgärder för att minska symtom:

- Minska uteaktiviteter när väldigt höga pollenhalter om känsl pat - pollenrapport
- Inte vädra om blåsigt under pollentid

Men:

- Ingen evidens vad gäller vädring i övrigt, torka tvätt ute, duscha både sig själv och hunden, inte ta in björkris utan hängen etc
- Pollen är ganska stora partiklar som snabbt faller till marken inomhus

Ögon:

- Vid lindriga ögonsymtom fungerar antihistamin (AH) per os bra

Vid mera uttalade besvär behövs även AH-droppar

AH verksamt mot klåda och sekretion

- AH-droppar är mer effektiva än Lecrolyn (vuxna). Bland barn kan Lecrolyn fungera

Flaskan 5 ml bra för att skölja bort pollen x 6

- Nasal steroid verkar även på lindriga till måttliga ögonbesvär, men ej svåra. Då behövs tillägg av AH-droppar.
- Ingen evidens för kombination AH per os och intranasalsteroid (IS)

Näsa (I):

- Perorala antihistaminer (AH) mot klåda och sekretion. AH-spray fungerar också
- AH endast effekt på övre luftvägar
- Individuella skillnader vad gäller effekt mellan olika AH
- Försök hitta den som fungerar bäst men starta med desloratadin. Ev dubbla dosen. Effekt efter ngn timme
- Lecrolyn mindre effektivt

Näsa (II):

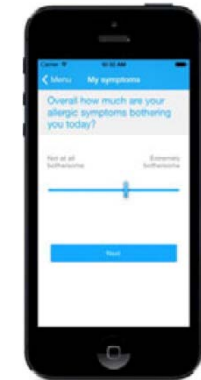
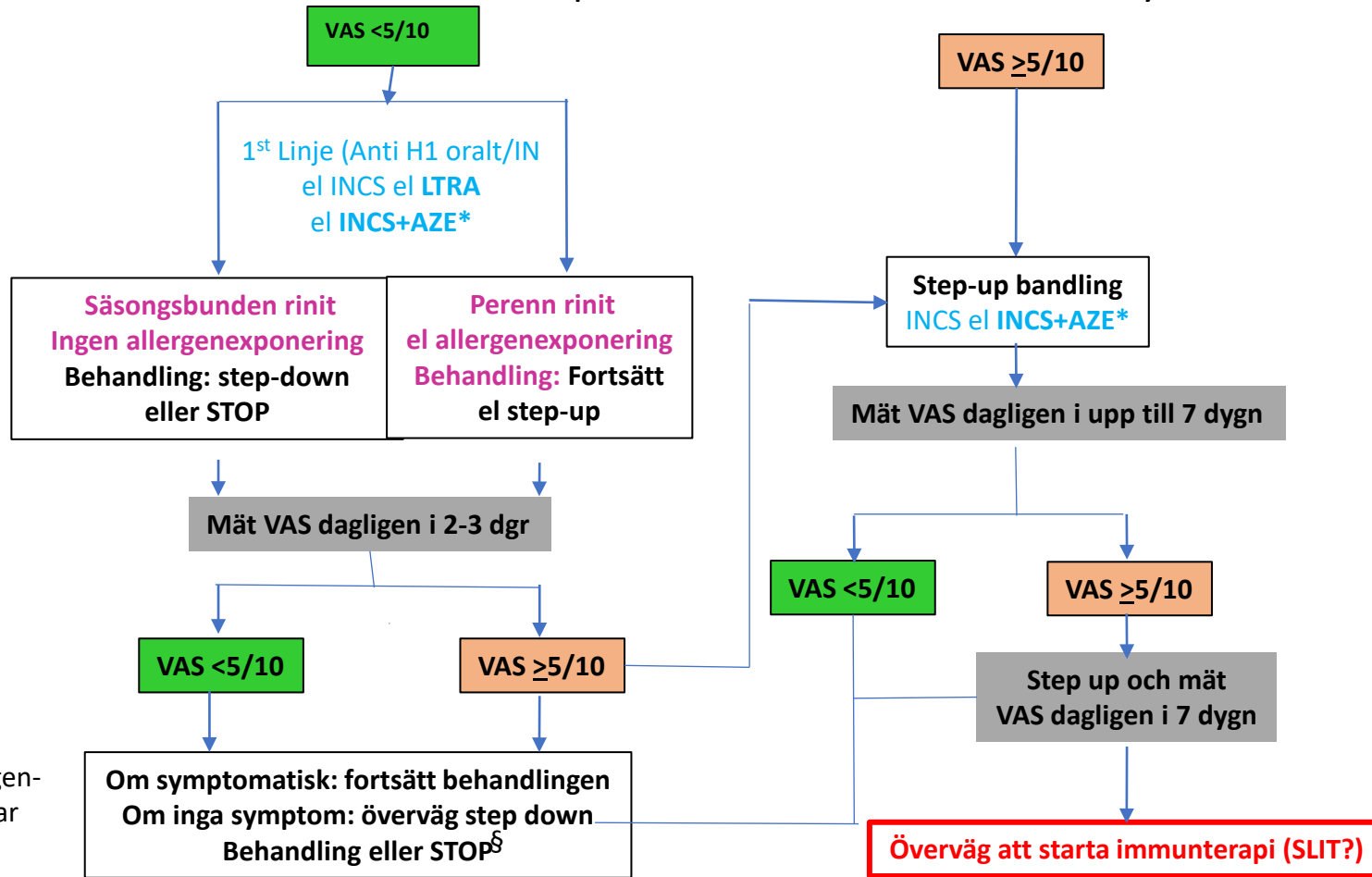
- Mometason/Nasonex och utan AH bäst bland nasala steroider (NS) vad gäller deposition.
- Gradvis effekt efter ett par dgr. Maxeffekt efter 3-4v.
- Dymista mest effektiv bland NS, men innehåller även AH. Bitter smak som kan vara en fördel
- Sprayteknik viktig annars risk för näsblödning. Håll flaskan med vänster hand vid sprayning i hö näsborre och hö hand för vänster näsborre
- Ingen evidens för kombination AH per os och intranasalsteroid (IS)

Ögonlockseksem - försämring:

- Informera att inte gnugga med fingrarna utan med handlovarna
- 1% Hydrokortison ofarligt runt ögonen även om krämen kommer in i ögat
Regelbunden behandling x 2
Svårbehandlat – tålamod krävs

MACVIAS kliniska beslutsstöds-algorithm. Om nästappa, starta alltid med nasal steroid (ta antal uppföljningsdagar med en nypa salt)

En redan behandlad patient men som har fortsatta symtom

§ Bara om allergenexponeringen har upphört

>5 Okontrollerad 2 till ≤ 5 Delvis kontrollerad 2 < Kontrollerad

* Överväg Dymista (INCS+AZE) om tidigare behandling varit ineffektiv

Om patienten inte svarat på symtomatisk behandling?

070-903 204 15 00

- **Ta hänsyn till om pollensäsong har mycket höga eller låga halter**
- Optimera behandlingen med nasal steroid alt kombinationsspray med steroid och antihistamin
- Rekommendera nässköljning ev också ögonsköljning
- Prova ev. tillägg av Montelukast om astmasymtom vid allergenexponering och/eller ansträngningsastma
- Följ upp patienten i anslutning till pollensäsongen
Om uppenbart dålig kontroll (VAS > 5 cm) och otillräcklig behandling – informera/motivera.
- Ge skriftlig behandlingsplan och föreslå registrering av symtom i MASK-air app alt symtomdagbok
- Om symtom trots adekvat behandling (nasal antihistamin-steroidspray) och säsong med låga till måttliga pollenhalter – tänk sublingual immunterapi (SLIT) och ev remiss